

RAADSINFORMATIEDOCUMENT GEMEENTE WATERLAND

Nummer	: 377-135
Onderwerp	: Stand van zaken Corona-gevolgen maart t/m juli 2020
Portefeuillehouders	: K.S. Heldoorn / A.M.H. van de Weijenberg / B.J. ten Have / A.A. van Nieuwkerk
Contact via	: Ruimtelijk domein
Datum	: 1 september 2020

Kennisnemen van

onderstaande informatie stand van zaken Corona-gevolgen maart t/m juli 2020.

Inleiding

Vanaf de start van de Corona-crisis (COVID-19) hebben wij u via diverse kanalen op de hoogte gehouden van de gevolgen die Corona heeft voor onze gemeente en organisatie.

In dit raadsinformatiedocument geven wij een update over de stand van zaken van de corona-crisis voor onze gemeente in de periode maart t/m juli 2020.

Allereerst wordt inzicht gegeven over de werkzaamheden door de crisisorganisatie. Vervolgens wordt een overzicht gegeven van genomen maatregelen en in het kort een stand van zaken geschetst over organisatieonderdelen. Tot slot wordt inzicht gegeven in de financiële consequenties van de coronacrisis voor onze gemeente.

A. INRICHTING (CRISIS)ORGANISATIE

Nadat de eerste coronabesmetting in Nederland geconstateerd is, is er een GRIP-4 situatie afgekondigd door de veiligheidsregio's en is sinds 17 maart een noodverordening van kracht. Regionaal wordt gewerkt met een beleidsteam (RBT) en een regionaal operationeel team (ROT)

De gemeente Waterland heeft zelf intern ook gewerkt met een crisisteam onder leiding van de burgemeester, om knelpunten te bespreken en maatregelen te treffen. Nadat er besluiten zijn genomen door dit team zijn deze bekrachtigd door het college. Momenteel is dit team is per 2 juli 2020 afgeschaald omdat Corona een onderdeel is geworden van het 'nieuwe normaal'.

Doordat er een crisisteam is samengesteld, zijn sommige ambtenaren niet aan hun reguliere werk toegekomen, en is er dus werk blijven liggen. Iedereen doet zijn uiterste best om dit zo snel mogelijk op te pakken en alles 'bij' te werken. Mocht er sprake zijn van een tweede golf, en er weer intensief wordt samengewerkt in een gemeentelijk crisisteam zou hiervoor een structurele oplossing moeten komen voor de ambtelijke capaciteit, zodat er geen grote achterstand in de reguliere werkzaamheden ontstaat.

B. WELKE MAATREGELEN/BESLUITEN ZIJN GENOMEN?

Corona-gerelateerde maatregelen/besluiten die ons college tot en met juli heeft genomen zijn:

- Uitstel van betaling van de gemeentelijke belastingen voor ondernemers die in financiële nood komen vanwege de effecten van het Coronavirus;
- Alle invorderingsmaatregelen voor ondernemers opschorten en geen nieuwe aanmanings- en invorderingstrajecten starten;
- Betalingsregeling treffen voor degenen die de betalingen hervatten;
- Definitieve aanslagen toeristenbelasting 2019 pas te versturen zodra de toeristische sector weer in bedrijf is;
- Aanslagen reinigingsheffing 2020 voor ondernemers op te schorten tot de meeste ondernemingen weer in bedrijf zijn;
- Precariobelasting niet heffen over de periode dat een horecaonderneming door de overheid gedwongen is te sluiten (artikel 6 precarioverordening geen gebruik/dan ook niet in rekening);
- Aan ondernemers aanbieden de reeds opgelegde aanslagen voor bedrijfspanden voor de ozb en rioolheffing in tien termijnen automatisch te betalen;
- De uiterste betaaltermijn voor alle aanslagen gemeentelijke belastingen 2020 voor degenen die niet hebben gekozen voor automatische incasso in tien termijnen, op te schuiven tot 31 augustus 2020;
- De duur van bovengenoemde maatregelen is zo lang als de beperkende maatregelen gelden, maar in elk geval tot 1 juni;
- Reeds in rekening gebrachte leges die geen doorgang vinden, worden teruggegeven. Wel nagaan of er subsidie is verleend, dit (zo mogelijk) terugvorderen;
- Uiterste inleverdatum verantwoording subsidies vast te stellen op 31 mei 2020;
- Coulonce toe te passen bij de beoordeling van niet-geleverde prestaties bij de subsidieverantwoording over 2020 en maatwerk toe te passen op het afrekenen van de subsidie;
- Uitstel huurbetalingen bieden aan sport- en culturele verenigingen en stichtingen die door de maatregelen in financiële problemen dreigen te komen;
- Uitbreiding van terrassen tot 1 november 2020 middels gedoogbeschikking waarbij geen precario in rekening wordt gebracht;
- Er is (ook regionaal) een omzetgarantie afgegeven voor de zorg- en WMO-instellingen.
- Marijkehal wordt tijdelijk beschikbaar gesteld voor huisartsen/Corona-gerelateerde consulten.

C. WELKE MAATREGELEN/BESLUITEN ZIJN RECENTELIJK OP VERZOEK GENOMEN?

In de periode t/m juli is een aantal verzoeken binnengekomen van zowel ondernemers, verenigingen als inwoners. Hieronder wordt aangegeven wat het college heeft besloten op deze verzoeken en waarom.

- *Twee verzoeken van ondernemers om geen huur/pacht te hoeven betalen in de periode maart t/m juni 2020.*

Dit verzoek is niet toegekend om reden dat er reeds steunmaatregelen voor ondernemers en personeel zijn, dit precedenten schept met andere ondernemers en de verzoeken eveneens in strijd zijn met de Wet markt en overheid, die als doel heeft zo gelijk mogelijke concurrentieverhoudingen tussen overheden en particuliere ondernemingen te creëren.

- *Drie verzoeken van ondernemers om de geïnde toeristenbelasting niet te hoeven afdragen danwel geen liggelden te hoeven betalen voor 2020.*

De twee verzoeken om de geïnde toeristenbelasting niet te hoeven afdragen zijn niet toegekend. Het is noodzakelijk een aanslag op te leggen en de hoogte van de aanslag houdt al rekening met de omstandigheden. Bij toeristenbelasting past de hoogte van de aanslag zich automatisch aan de -moeilijke- omstandigheden waarin een belastingplichtige zich bevindt. Daarnaast schept het precedentwerking om een specifieke ondernemer geen belasting te laten afdragen, ook omdat er voor ondernemers reeds steunmaatregelen zijn en er anders ongelijkheid ontstaat in compensatie richting ondernemers.

Aan het verzoek van de charterberoepsvaart om voor 2020 geen liggelden te hoeven betalen is tegemoet gekomen door in 2020 geen liggelden te hanteren en in 2021 het wintertarief liggelden te hanteren voor het zomerseizoen 2021.

Zo zorgen we ervoor dat deze zeer specifiek beroepsgroep -die kenmerkend is voor onze binnenstad en het moet hebben van specifieke seizoensactiviteiten- tegemoetkomen. Dit is ook in lijn met de compensatie beroepschartervloot door andere gemeenten zoals Enkhuizen (hanteren wintertarief 2020) en Hoorn (hanteren vrijstelling liggelden t/m mei 2021). De schippers hebben het rijk gevraagd om een noodfonds in te stellen. Het rijk heeft recentelijk aangegeven met een extra steunmaatregel van € 15 miljoen te komen voor behoud van het varend erfgoed (de zgn. bruine vloot). Het is nog niet bekend op wat voor wijze dit wordt verdeeld.

De kosten om de schippers tegemoet te komen in de liggelden zijn opgenomen in het financiële overzicht.

➤ *Verzoek van sportverenigingen om geen huur te hoeven betalen in de periode maart t/m mei 2020.*

De huur gedurende deze periode is kwijtscholden. Het rijk heeft een regeling in het leven geroepen om huursommen aan amateurorganisaties te vergoeden op voorwaarde dat deze huursommen door de gemeente zijn kwijtscholden. Na kwijtschelding kan de gemeente de inkomstenderving van deze huursommen bij het rijk terugvragen.

➤ *Twee verzoeken om de eigen bijdrage voor schoolzwemmen en leerlingenvervoer te verrekenen voor de periode maart t/m juni 2020.*

De eigen bijdrage leerlingenvervoer wordt verrekend omdat zij twee maanden geen gebruik hebben gemaakt van de voorziening.

De eigen bijdrage schoolzwemmen wordt alleen verrekend voor groep 3 van de Havenridders omdat zij halverwege het zwemseizoen (1 februari) zijn begonnen en nog maar 5 zwemlessen hadden gehad. De overige ouderbijdragen worden niet verrekend omdat de gemeente kosten heeft gemaakt voor het doorbetalen van het zwembad, er reeds zwemlessen zijn gegeven en de ouderbijdrage laag is.

Deze kosten worden niet vergoed door het rijk. De kosten zijn opgenomen in het financiële overzicht.

➤ *Indienen subsidie-aanvraag voor drie plaatselijke instellingen.*

Er is een subsidie-aanvraag ingediend bij het provinciaal noodfonds voor een drietal plaatselijke instellingen, te weten de Speeltoren (subsidieaanvraag € 30.441), Marker Museum (subsidieaanvraag € 17.800), Muziekschool (Waterlands subsidiedeel € 2466). Het indienen van een subsidieaanvraag betekent dat de gemeente, bij toekenning hiervan, 35% voor haar rekening neemt. Dit is één van de voorwaarden om in aanmerking te kunnen komen.

De kosten hiervoor zijn opgenomen in het financiële overzicht.

➤ *Verzoek huisartsen om geld beschikbaar te stellen voor een locatie thv corona-gerelateerde consulten en de jaarlijkse griepvrij 2020.*

Wij faciliteren de huisartsen bij dit verzoek zodat corona-gerelateerde zorg op een andere locatie kan plaatsvinden dan de reguliere zorg. De huisartsen hebben tot voor kort gebruik gemaakt van de Marijkehal. Deze hal wordt vanaf september weer gebruikt voor sportactiviteiten. Als nieuwe (mogelijke) locatie zal de voormalige zeilschool bij het Galgeriet worden gebruikt.

Het is niet bekend of deze kosten worden vergoed door het rijk.

De kosten zijn opgenomen in het financiële overzicht.

Daarnaast hebben dorpshuizen en sporthal t Spil aangegeven in financiële problemen te komen naar aanleiding van de corona-maatregelen. Op dit moment vindt er een inventarisatie plaats van de problematiek en wordt een nader voorstel aan het college (verwachting oktober) voorgelegd.

D. WELKE COMPENSATIEREGELINGEN ZIJN ER?

Het rijk heeft een eerste Corona-steunpakket van ruim 566 miljoen euro beschikbaar gesteld en diverse compensatieregelingen in het leven geroepen om reële kosten te vergoeden.

Compensatie gemeenten waarover afspraken met het rijk zijn gemaakt (bekend tot en met 11 augustus 2020):

- TOZO1 inclusief uitvoeringskosten (t/m 31 mei) en TOZO2 (t/m 1 oktober)
- Continuïteit financiering sociaal domein Compensatie meerkosten en uitstelzorg voor gemeenten
- Compenseren wegvallen eigen bijdrage ouders peutersaanbod, SMI en VVE
- Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep
- Compensatie minder inkomsten toeristenbelasting en parkeergelden
- Lokale media (incl. huis-aan-huisbladen)
- SW bedrijven
- Lokale culturele voorzieningen
- Compensatie inkomstenderving kwijtschelden huur aan sportverenigingen mrt t/m juni
- Compensatie inkomstenderving eigen bijdrage Wmo mrt en mei
- BUIG (bijstandsbudget)
- Decentraal OV
- Meerkosten GGD-en
- Meerkosten Veiligheidsregio's

In bijgaande tabel van de VNG is een overzicht opgenomen van financiële Corona gevolgen waarbij er afspraken zijn gemaakt met het rijk. Daarin is ook aangegeven of de regeling al dan niet doorloopt in 2020.

[Overzicht financiële gevolgen Corona VNG \(versie 11 augustus 2020\)](#)

Compensatieregelingen ondernemers

Er zijn diverse compensatieregelingen voor ondernemers zowel vanuit het rijk als onze gemeente. Een actueel overzicht van compensatieregelingen is te vinden op de site van de rijksoverheid:

[compensatieregelingen ondernemers](#). Daarnaast zijn de compensatieregelingen voor onze ondernemers opgenomen op onze website.

Compensatieregeling culturele en maatschappelijke instellingen

De provincie Noord-Holland heeft een noodfonds in het leven geroepen voor culturele en maatschappelijke instellingen. In regionaal verband wordt een voorstel gemaakt. Gemeenten dragen zelf ook 35% bij. Voor gemeente Waterland is voor een drietal instellingen een beroep gedaan op het fonds.

Compensatie gemeenschappelijke regelingen

Het rijk heeft toegezegd de meerkosten die door de GGD-en en de veiligheidsregio's zijn gemaakt in de afgelopen periode en de komende periode t/m 2021 te compenseren. De GGD Zaanstreek-Waterland verwacht in ieder geval dit jaar 4.275.000 euro kwijt te zijn aan de aanpak van de coronacrisis.

De GGD-en en Veiligheidsregio's dienen deze (bevoorschotting)aanvragen zelf in te dienen. Ook eventuele nieuwe opdrachten inzake de COVID-19 pandemie worden vergoed op basis van meerkosten. De meerkosten die de gemeenten hebben gemaakt die voortvloeien uit de maatregelen die de veiligheidsregio's hebben moeten nemen zijn in beginsel voor rekening van de acht gemeenten op basis van de verdeelsleutel die ook voor de jaarlijkse bijdrage wordt gehanteerd. Dit betreft met name extra inzet personeel binnen de stafsectie Bevolkingszorg. De extra kosten voor deze regionale ambtelijke inzet crisisbeheersing voor onze gemeente bedragen tot nu toe € 15.500. Over compensatie van deze kosten vindt er bij het rijk nog nadere besluitvorming plaats.

Van de overige gemeenschappelijke regelingen is nog niet bekend of deze Corona-gerelateerde meerkosten hebben. Bij GR Twiske-Waterland kan worden voorgesteld dat deze inkomsten hebben gemist in verband met verminderde toeristeninkomsten en het niet door kunnen gaan van evenementen. Eventuele meerkosten worden meegenomen in de GR-begrotingscyclus.

Zaken waar in ieder geval nog afspraken over worden gemaakt met het rijk (uit VNG-lijst, versie 11 augustus 2020)

- Extra kosten afvalinzameling
- Inkomstenderving (op onderdelen)
- Ontmoetingscentra/dorpshuizen
- Problemen met betalen woonlasten.
- Uitvoeringskosten/dienstverlening gemeenten
- Jeugd en Jongeren organisaties
- Handhaving openbare orde/verkeer/openbare ruimte
- Re-integratie
- Schuldhulpverlening

E. GLOBAAL OVERZICHT STAND VAN ZAKEN ORGANISATIE PERIODE VAN MAART T/M JULI

SOCIAAL DOMEIN

Maatschappelijke ondersteuning

WMO cliënten: In de periode maart t./m. juni zijn minder aanvragen binnengekomen dan gebruikelijk, met name aanvragen Hulp bij het Huishouden. Dit heeft zeker te maken gehad met het feit dat cliënten voorzichtiger zijn geworden met diverse zorgverleners die over de vloer komen in verband met besmettingsgevaar. Aanvragen zijn door de consulenten telefonisch of via videobellen afgehandeld. Op dit moment neemt het aantal aanvragen weer toe en worden er weer huisbezoeken afgelegd (indien cliënten en consulenten zich hierbij prettig voelen).

Zorgaanbieders: Samen met de zorgaanbieders is zoveel mogelijk geprobeerd de gewenste ondersteuning te leveren, verder zijn veel burgerinitiatieven ontstaan. Voor zover bekend zijn zorgaanbieders niet in de financiële problemen geraakt. De financiële consequenties voor de gemeente worden veel later bekend door afhandeling van verschillende afrekeningen en vergoedingen van het rijk.

Schuldhulpverlening

Van maart t/m juni zijn geen aanvragen binnengekomen. Effecten van de Coronacrisis verwachten we in een later stadium, eind 2020 en in de loop van 2021.

Bijstandsuitkeringen

We zien een toename van 7,5 % vanaf maart 2020. In vergelijking met 2019 is dat opvallend omdat het verschil tussen die maanden 0 % was en het aantal bijstandsgerechtigden schommelde gedurende het hele jaar 2019 rond de 163.

Aantal uitkeringsgerechtigden 2020

	31-1-2020	28-2-2020	31-3-2020	30-4-2020	31-5-2020	30-6-2020	31-7-2020	31-8
Participatiewet	160	158	156	158	161	165	168	
IOAW/IOAZ	4	4	4	4	4	4	4	
Totaal	164	162	160	162	165	169	172	

Landelijk is het aantal WW'ers met 26% gestegen en tegelijkertijd is het aantal openstaande vacatures met 30% gedaald. Dit zorgt voor spanningen op de arbeidsmarkt waardoor de kans op doorstroom van WW naar een betaalde baan in de laatste 4 maanden kleiner is geworden en dus de kans dat er een bijstandsuitkering aangevraagd moet worden groter. De stijging van de bijstandsuitkeringen is dan ook een landelijke trend. De VNG is in overleg met het Rijk om de gemeenten tegemoet te komen in de kostenverhoging.

Binnen Waterland valt op dat vooral jongeren tot 27 jaar werkloos zijn geraakt. Zij werken met name in hard getroffen sectoren zoals: de horeca, toerisme en evenementenbranche waar veel wordt gewerkt met tijdelijke contracten, o-urencontracten ed. Zij komen hierdoor snel in de bijstand terecht wat in de laatste 4 maanden gezorgd heeft voor een stijging van 38 % binnen deze leeftijdsgroep.

In lijn met het hier bovenstaande zal deze nieuwe instroom de komende maanden naar verwachting verhogen vanwege de beëindiging van WW-uitkeringen. We willen voorkomen dat deze groep langdurig in de bijstand blijft. Wanneer de instroom oploopt is het mogelijk nodig extra personeel hiervoor in te zetten.

Sport

Van 16 maart t/m 1 juni hebben de sportverenigingen de leden geen toegang kunnen geven tot de sportaccommodatie. Er is derving van inkomsten vanuit de kantine en diverse leden hebben hun lidmaatschap opgezegd. Jeugdleden zijn 29 april weer gaan sporten, per 1 juni konden volwassen weer buiten sporten en per 1 juli is het binnen sporten weer toegestaan. De buitensportverenigingen hebben een toezegging van het rijk dat zij de huur over de maanden maart, april en mei kwijtgescholden krijgen. De gemeente doet deze aanvraag binnenkort bij het rijk.

Cultuur

Vanuit het provinciaal noodfonds is voor de Speeltoren, het Marker museum en de muziekschool een aanvraag gedaan. De gemeente zal, bij toekenning hiervan 35% van voor haar rekening nemen (gaat om bedrag van € 18.500). Dit is één van de criteria om in aanmerking te kunnen komen.

Organisatie kinderopvang vitale beroepen / smi / kwetsbare gezinnen

De organisatie van de noodopvang is gemeentelijke gecoördineerd.

Kinderen van ouders met vitale beroepen hadden de mogelijkheid een beroep te doen op de kinderopvangorganisaties. Wij hebben geen berichten ontvangen dat kinderen van ouders in vitale beroepen niet geplaatst zijn.

Voor kinderen met een *sociaal medische indicatie (smi)* is geen specifieke opvang geregeld, maar de kinderopvangorganisaties is gevraagd contact op te nemen met deze ouders als zij besloten hadden hun kinderen thuis te houden om vervolgens deze kinderen alsnog op te kunnen vangen.

Kinderen uit kwetsbare gezinnen zijn in beeld gebracht. Bij zorgen om de thuissituatie konden zij na overleg en/of triage terecht op school of bij een kinderopvangorganisatie.

Voor de *nacht- en weekendopvang* hadden wij ons aangesloten bij de gemeente Landsmeer. Er is geen gebruik gemaakt van deze opvang.

Terugblik

Kinderopvangorganisaties en scholen hebben ontzettend hard gewerkt om de noodopvang mogelijk te maken. Wel waren er bij sommige scholen wat misverstanden over de vraag wie verantwoordelijk was voor de opvang van de schoolgaande kinderen met ouders in vitale beroepen, school of kinderopvangorganisaties. Sommige scholen boden dan ook iets later pas noodopvang of regelden die met opvangorganisaties. Het vergde van zowel de scholen als kinderopvangorganisaties veel inzet bij de gedeeltelijke heropening van de scholen wat de samenwerking soms bemoeilijkte. Waar nodig is vanuit de gemeente hulp geboden bij deze afstemming om een en ander zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Dorpshuizen

Vanaf 1 juni konden de dorpshuizen weer beperkt open (max. 30 personen) en vanaf 1 juli geldt een ruimere openstelling (max. 100 personen). Op dit moment is er nog geen duidelijkheid over de derving van huurinkomsten over de periode 15 maart – 31 mei.

Er is overleg met rijk over mogelijkheden tot compensatie. Daarnaast wordt ambtelijk de problematiek voor dorpshuizen geïnventariseerd en hiervoor een nader voorstel voorbereid.

Dienstverlening

Vanwege de Coronamaatregelen is de dienstverlening bij de balies van Publiekszaken aangepast. Vanaf 20 maart 2020 is besloten om alleen nog op afspraak te werken en de openingstijden van de balies in te korten naar 09.00 uur tot 12.30 uur. De bereikbaarheid van de telefooncentrale is ongewijzigd gebleven. Begin juni is besloten om weer volledige openingstijden te hanteren, inclusief de avondopenstelling. Inwoners kunnen nog steeds alleen bij de balies op afspraak terecht. We merken dat de afspraken als positief worden ervaren door inwoners. Op deze manier hoeven zij niet tot nauwelijks te wachten in de publiekshal.

Om bezoek aan de balies te beperken worden inwoners gewezen op de digitale diensten via de website. Denk hierbij aan het aanvragen van uittreksels BRP, afschriften Burgerlijke Stand, parkeervergunningen, VOG's en verhuizingen. Hier wordt ook meer gebruik van gemaakt door inwoners.

De diensten van de burgerlijke stand konden tijdens de Coronacrisis doorgaan. Aan de balies was er altijd een ambtenaar van de burgerlijke stand aanwezig voor eventuele aangiften van geboorte, overlijden of erkenning. Wel zijn veel huwelijken of partnerschappen (in overleg met het bruidspaar) gecancelled of verplaatst. Toch hebben tussen 20 maart 2020 en 1 augustus 2020 13 huwelijken en 9 partnerschappen plaatsgevonden.

RUIMTELIJK DOMEIN

Handhaving

Sinds het begin van de Coronacrisis ligt de prioriteit voornamelijk bij de handhaving van de noodverordening. Wij hanteren hierbij het principe van coachend en vriendelijk handhaven, slechts in het uiterste geval wordt overgegaan tot beboeting. Tot nu toe zijn 2 proces-verbalen uitgeschreven voor het niet naleven van de 1,5 meter richtlijn. Berichtgeving in de krant over relatief gezien veel boetes is gekomen doordat ook de verkeersboetes waren meegerekend in verband met overtredingen van de afsluitingen Marken en Hemmeland en de Waterlandse Zeedijk.

Maatregelen parkeerterreinen Hemmeland en Marken

In het paasweekend (10 – 14 april) hebben wij via een aanwijzing van de Veiligheidsregio de parkeerplaats van Marken, de parkeerplaats aan de Nes en de parkeerplaatsen op het Hemmeland afgesloten. Tevens is het tussenliggende weggedeelte tussen de Nes en Marken afgesloten voor auto's en motoren en is de Waterlandse Zeedijk vanaf Uitdam tot Volendam afgesloten voor motoren. Door de grote toestroom van motoren het weekend daarvoor kon de 1,5 m afstand niet gehandhaafd worden door de combinatie wandelaars, fietsers en motorrijders. Afsluiting van de parkeerterreinen was noodzakelijk om de grote toestroom van bezoekers naar de populaire plekken in te dammen om zo besmettingsgevaar te reduceren. In het weekend hebben wij verkeersregelaars op cruciale punten ingezet.

Van 17 april tot en met 28 april zijn de parkeerterreinen Marken, Nes en Hemmeland wederom gesloten geweest en is geen gemotoriseerd verkeer toegelaten op Marken. Wederom om dagjesmensen en recreanten te weren. Deze maatregelen zijn verlengd tot en met 11 mei 2020.

Horeca

Met ingang van 1 juni zijn restaurants en cafés weer open. In goed overleg en samenspraak (ook regionaal) is het mogelijk gemaakt om terrassen tot 1 november 2020, daar waar mogelijk, te vergroten om horecaondernemers tegemoet te komen in verband geleden omzetverlies.

Maatregel

Het college heeft besloten geen leges en precario te heffen voor deze uitbreidingen. Daarnaast is geen precario verschuldigd over de periode dat de horecaondernemers gedwongen zijn geweest, te sluiten.

Markt

In goed overleg met de marktkooplieden heeft de markt, met Corona-aanpassingen, in de afgelopen periode steeds doorgang kunnen vinden.

Evenementen

Tot 1 juli was het, gelet op de noodverordening, niet mogelijk om evenementen te laten plaatsvinden. Hierdoor zijn er geen leges binnengekomen. Per 1 juli is het, onder voorwaarden, weer mogelijk om een evenement te laten plaatsvinden. Hiervan is op dit moment (verminderd) gebruik gemaakt door wat kleinere evenementen (zoals bijvoorbeeld aangepaste versies van de MOVAK week, het Zuiderwouderdorpsfeest, fiets- en wandeltochten, 2 broekerfeestdagen) en de kermis Broek in Waterland. Organisaties informeren veel over wat mogelijk is maar op het moment dat zij geconfronteerd worden met de beperkende maatregelen, richtlijnen en eisen voor het evenement kiezen ze ervoor het evenement uit te stellen naar 2021.

Maatregel

Het college heeft besloten om reeds in rekening gebrachte leges die geen doorgang vinden, terug te geven. Dit betreft € 1500 euro.

Afval

Doordat het aanbod restafval is gestegen (zo'n 300 ton meer dan regulier) en de grofvuilmeldingen zijn toegenomen met ruim 1350 meldingen en zo'n 100 ton extra afval is er t/m juli ongeveer 1 ton aan extra kosten. Daarnaast zijn er extra kosten gemaakt voor wat betreft inzameling oud papier. De verwachte kosten hiervan zijn € 15.000.

Omgevingsvergunningen

In de afgelopen periode is een grote stijging van aanvragen omgevingsvergunningen. Waarschijnlijk komt dit mede door de Corona-crisis. Er komen namelijk meer 'kleine' aanvragen binnen zoals dakkapellen, dak opbouwen, aanbouwen en erfafscheidingen. Aanvragen omgevingsvergunning tot 28 juni 2020: 198 (2019: 135). Verzoeken om vooroverleg tot 28 juni 2020: 83 (2019: 67). Daarnaast is het aantal verzoeken om klantcontact (via mail en telefoongesprekken) behoorlijk gestegen de afgelopen periode.

Omdat het hier kleine aanvragen betreft zullen de legeskosten voor deze periode relatief gezien geen grote uitschieters hebben door Corona.

Economie/detailhandel

De gevolgen voor de Corona hebben grote impact op onze ondernemers en zzp-ers. Voor ondernemers zijn vanuit het rijk steunmaatregelen ingezet zoals onder andere de Tozo en de TOGS¹.

¹ TOGS = Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren/ ondersteuning ondernemers door eenmalige tegemoetkoming van € 4000,00.

Tijdelijke Overbruggingsuitkering Zelfstandig Ondernemers (Tozo)

Waterland kent een groter dan gemiddeld aantal zelfstandig ondernemers.

Aantal toegekende uitkeringen Tozo periode maart t/m mei (Tozo-1):	503
Aantal toegekende uitkeringen Tozo periode juni t/m sep (Tozo-2)	115

We zien een sterke daling van het aantal uitkeringen vanaf juni door de versoepeling van de Coronamaatregelen. Daarnaast speelt mee dat de Tozo-2 strengere toelatingscriteria kent zoals de partner inkomenstoets.

De kosten van de Tozo-uitkeringen zijn voor Waterland geraamd op ca. 3,9 mln. Dit bedrag krijgen wij met voorschotten volledig vergoed van het Rijk.

Naast de landelijke regeling heeft onze gemeente extra lokale maatregelen genomen (Zie onder kopje 'Welke maatregelen zijn genomen') om ondernemers nog beter te helpen deze moeilijke tijd door te komen. De gemeente voert regelmatig overleg met onze ondernemers over de actuele stand van zaken. Ondernemers kunnen ook terecht bij het startersloket voor vragen.

BEDRIJFSVOERING

1,5 meter organisatie

Sinds 15 maart heeft de gemeentelijke organisatie de nodige maatregelen getroffen ter voorkoming van besmettingsgevaar. Personeel is opgeroepen zoveel mogelijk thuis te werken tot 1 september (m.u.v. cruciale functies als buitendienst en publiekszaken), vergaderingen (ook met externen) digitaal te organiseren, geen bezoekers toe te laten m.u.v. Publiekszaken die heeft gewerkt op afspraak voor de onvermijdbare zaken. Huwelijken zijn uitgesteld. Er is zorg geweest voor voldoende hygiënische maatregelen, zoals deinfacterende middelen en extra schoonmaak. Er is een projectteam 1,5 m organisatie opgestart voor de nafase van de crisis om er voor te zorgen dat het gemeentehuis een veilige werkplek is. Ook het college en het crisisteam hebben in deze periode digitaal vergaderd.

Communicatie

Communicatie is een onmisbaar onderdeel tijdens deze crisis. De communicatie gebeurt via diverse kanalen, in navolging van de communicatie VrZW. Met enerzijds als doel informeren bv. over ondersteunende maatregelen. En anderzijds het vragen van gedragsbewustzijn voor het goed opvolgen van de maatregelen bv. de gemeentelijke afsluitingen. In samenwerking met omroep Pim zijn diverse malen statements van de burgemeester opgenomen over het belang van het opvolgen van de maatregelen en een hart onder de riem steken van iedereen die te lijden had van de Coronacrisis. Communicatie is tijdelijk ondersteund door externe inhuur.

Belastingen

Er zijn diverse maatregelen genomen die betrekking hebben op belastingen. Zie kopje: 'welke maatregelen zijn er genomen'. De meeste door de gemeente gehanteerde maatregelen zijn gebaseerd op opschorting/uitstel. Voor zowel toeristenbelasting als parkeerbelasting geldt dat de inkomsten hier fors lager zullen liggen dan begroot. Een grove inschatting is dat dit de helft zal zijn, wat neerkomt op een vermindering van inkomsten van ongeveer vijf ton. Hierin worden we vanuit het rijk naar rato gecompenseerd en hebben we hiervoor € 215.000 euro ontvangen.

Er is daarnaast geen precariobelasting verschuldigd in de periode dat een horecaonderneming door de overheid gedwongen is geweest te sluiten en er wordt geen precario geheven voor de uitbreiding van de terrassen. Er wordt dus verlaging van de precario verwacht. De inschatting is dat dit 60% van de begrote € 9.800 zal zijn.

Er is een tweetal concrete verzoeken ingediend door ondernemers voor het niet hoeven betalen van toeristenbelasting. Daarnaast worden naar verwachting meer verzoeken om kwijtschelding worden gedaan (inschatting € 15.000). Tot slot heeft de chartervaart gevraagd om geen liggelden te hanteren voor 2020. Deze verzoeken zijn opgenomen in het overzicht 'welke maatregelen zijn op verzoek genomen'.

F. UITVOERING CONCEPT-MOTIES

Hieronder gaan we in op de uitvoering van de vier concept-moties van 2 juli jl.

Motie 377-114 Ondersteuning sportverenigingen

Het college heeft toegezegd te inventariseren of sportverenigingen in Waterland door de Corona-crisis noodlijdend zijn geworden, dit is niet het geval. Daarnaast is toegezegd de provincie te benaderen om steun te vragen voor de sportverenigingen in Waterland vanuit het "Provinciaal noodfonds sociale infrastructuur". Door de provincie is besloten dit fonds alleen te gebruiken voor de culturele sector. Het bedrag hiervoor is beperkt.

Voor de sportsector heeft het rijk een aantal ondersteunende maatregelen getroffen waaronder kwijtschelding huur en steun voor verenigingen die een eigen accommodatie hebben. Ook is er extra leencapaciteit die aangevraagd kan worden en is er een noodfonds sport van het NOC/NSF en KNVB.

Motie 377-115 Ondersteuning dorpshuizen

Op dit moment vindt er een inventarisatie plaats van de problematiek bij de dorpshuizen. Daarna wordt een voorstel voorgelegd met mogelijke maatregelen (naar verwachting oktober). Wij houden u hiervan op de hoogte.

Motie 377-116 Behoud bruine vloot

Er is contact geweest met de directeur van de Vereniging voor Beroepschartervaart (branchevereniging Nederlandse chartervaart). De omliggende havens Hoorn en Enkhuizen hanteren eveneens steunmaatregelen om gunstige voorwaarden te creëren voor de bruine vloot. Hoorn legt tot 1 mei 2021 geen havengelden op en Enkhuizen heeft voor 2020 het wintertarief gehanteerd. Dit met als doel om te ondersteunen en de chartervaart te behouden, ook voor de gemeente. Omdat de chartervaart zeer seizoensgebonden is en onevenredig geraakt wordt door corona is door de branchevereniging BBZ aan het rijk gevraagd om aanvullende steunmaatregelen, waaronder het oprichten van een noodfonds voor het voortbestaan van de sector. Recentelijk heeft het rijk toegezegd € 15 miljoen als steunmaatregel beschikbaar te stellen voor de bruine vloot.

Los van deze landelijke maatregel wordt, in aansluiting van de andere gemeenten, de beroepsvaart ondersteund door het niet innen van de liggelden voor 2020 en in 2021 het wintertarief liggelden te hanteren in plaats van het zomertarief.

Daarnaast is toegezegd de provincie te benaderen om steun te vragen voor de bruine vloot vanuit het "Provinciaal noodfonds sociale infrastructuur". Door de provincie is besloten dit fonds alleen te gebruiken voor de culturele sector.

Motie 377-118 Ondersteuning zzp'ers/zelfstandigen

In overeenstemming met onze toezegging om de motie uit te voeren zijn verschillende acties uitgezet. Tot nu toe zijn de eerste bevindingen dat lokale ondersteuningsaanbod zich tot nu richt op degenen die niet zelfredzaam en werkfit zijn en in eerste instantie zijn aangewezen op laaggeschoolde arbeid. Het is voor ons lastig te voorspellen welke zzp'ers risico lopen om na afloop van de Tozo in de bijstand in te stromen. Voor een doelmatige uitvoering van de motie richten wij ons vooralsnog op de regionale initiatieven en brengen deze onder de aandacht van de zzp'ers.

G. FINANCIËLE ASPECTEN

Het is duidelijk dat de Coronamaatregelen gevolgen heeft voor gemaakte kosten en gederfde inkomsten van onze gemeente.

In de voorjaarsnota stelt het college voor om een COVID19-reserve te vormen van € 1.750.000,00 voor de Corona-gevolgen in onze gemeente.

Onze gemeente is onlangs geïnformeerd over de verdeling van de eerste tranche uit het compensatiepakket rijk financiële gevolgen van de Coronacrisis, periode tot 1 juni. Het bedrag dat wij thans hebben ontvangen bedraagt € 320.180,81 (waarvan €215.000,00 voor toeristen- en parkeerbelasting).

De nu ingeschatte kosten t/m juli 2020 kunnen worden opgevangen binnen deze reserve en de compensatie van het rijk. De te vormen reserve zal eveneens ruim voldoende zijn om de financiële gevolgen voor de periode augustus t/m december 2020 en ook in 2021 op te kunnen vangen, ook rekening houdende met een tweede golf.

Er is door onze organisatie geïnventariseerd welke financiële gevolgen de Corona-maatregelen hebben/naar schatting gaan hebben in de periode maart t/m juli 2020.

De grootste financiële effecten zijn te verwachten door minder inkomsten parkeren en minder inkomsten toeristenbelasting. Daarnaast worden de meeste extra kosten gemaakt in verband met meer meldingen grofvuil/stijging aanbod restafval en meerkosten oud papier. Ook is er extra geld uitgegeven voor de afsluiting parkeerterrein en wegen, extra inhuur boa's en ondersteuning crisisteam. Tevens vindt er inkomstenderving plaats door het niet kunnen verhuren van sporthal/gymzalen. Tot slot wordt een hogere kwijtschelding van belastingen en toename uitkeringen wordt verwacht. Een aantal zaken worden gecompenseerd dan wel is overleg daarover met het rijk.

Onderwerp	Effect	Stand reserve
Toevoeging Covid 19 reserve		1.750.000
<u>Kosten tot nu toe</u>		
Extra personeelskosten OVV	-25.000	
Extra uitgaven ICT / facilitair	-25.000	
Kosten afsluiten parkeerterrein	-15.000	
Hogere lasten grofvuil	-30.000	
Hogere kosten restafval	-65.000	
Hogere lasten oud papier	-15.000	
		-175.000
<u>College besluiten tot nu toe</u>		
WMO eigen bijdragen april, mei	-18.000	
Lagere precario inkomsten	-3.920	
Geen liggelden beroeps chartervaart 2020	-23.134	
Verminderde huur sportaccomodaties	-21.980	
Kwijtschelden eigen bijdrage leerlingen vervoer	-880	
Kwijtschelden eigen bijdrage schoolzwemmen	-1.616	
		-51.530
<u>Inschatting verdere lagere inkomsten en kosten</u>		
Verwachte lagere inkomsten toeristenbelasting 2020	-347.500	
Verwachte lagere inkomsten parkeerbelasting 2020	-168.500	
Extra personele kosten	-25.000	
Extra uitgaven ICT/facilitair	-25.000	
Huur gebouwen in verband met grieprik	7.200	
Aandeel Waterland in inzet collega gemeenten	-15.504	
Vermindering liggeld beroeps chartervaart (2021)	-10.280	
Verwachte hogere kwijtschelding	-15.000	
Verwachte eigen bijdrage bij ontvangst provinciale subsidie	-18.500	
		-618.084
Huidige inschatting stand covid 19 reserve		905.386
Rijksbijdrage via gemeentefonds		320.000
Verwachte TOZO uitgaven		-2.900.000
Rijksbijdrage TOZO uitgaven		2.900.000
Effect toekomstige participatie uitkeringen / personele kosten		PM
Effect toekomstige toeristenbelasting		PM
Effect toekomstige parkeerbelasting		PM
Totaal		1.225.386

H. PROGNOSE GEVOLGEN AUGUSTUS T/M DECEMBER 2020

De te verwachten (financiële) gevolgen voor onze gemeente in de periode augustus t/m december 2020 zijn afhankelijk van de ontwikkelingen van het virus. Wanneer wij met een tweede golf besmettingen te maken krijgen dient op langere termijn rekening te worden gehouden met verminderde toeristenbelasting en parkeergelden, sociaal domein en OOV, gelet op de doorwerking van de gevolgen.

Dit betreffen dan enerzijds tijdelijk extra fte voor onder ondersteuning OOV en participatie bij te verwachte verhoogde instroom en anderzijds extra kosten onder andere voor (bijzondere) bijstand, toename kwijtschelding belasting, kosten re-integratietrajecten en uitgaven schuldhelpverlening. Daarnaast zullen wederom facilitaire kosten & kosten voor uitvoeringsmaatregelen worden gemaakt.

Een prognose van deze effecten is, gelet op de onzekere toekomst hiervan en ook op de te verwachten vergoeding vanuit het rijk, op dit moment nog niet te geven.

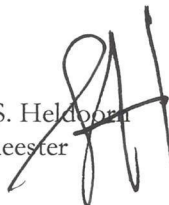
Duidelijk is wel dat de kosten naar verwachting ook in 2021 ruimschoots voldoende zullen zijn om bovengenoemde zaken te bekostigen uit de COVID-19 reserve en de naar verwachting te ontvangen compensatiebijdrage vanuit het rijk de 2^e helft van dit jaar (2^e tranche compensatiepakket rijk).

Zodra meer zicht is op de kosten in de tweede helft van het jaar zullen wij dit met u delen. In ieder geval zal eind dit jaar wederom een actuele stand van zaken worden gegeven.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,



drs E.G.M. Dijk
gemeentesecretaris/algemeen directeur



drs. K.S. Heldoorn
burgemeester

